

DISSABTE, 27 D'ABRIL DEL 2019

ara criatures

MARC ROVIRA

ÀVIES I AVIS, FIGURES DE REFERÈNCIA

QUIN HA DE SER EL SEU PAPER
EN L'EDUCACIÓ DELS INFANTS?

P. 4-5

EL PARE QUE ET VA MATRICULAR SANT JORDI

Això d'escriure un article setmanal, a part de ser angoixant i alliberador al mateix temps, té unes curioses regles internes que amb els anys interioritzes de manera gairebé mecànica i natural. En el meu cas, una de les que més m'amoïnen està relacionada amb els terminis de lliurament o, cosa que és el mateix, aquest compromís de tenir-lo enllestit i enviat a la teva pacient editora amb una setmana d'antelació, la qual cosa fa que, força sovint, no puguis evitar manipular de manera dissimulada la seva cronologia per limitar tant com puguis la seva obsolescència.

Ara mateix, per exemple, malgrat que falten dos dies per a la diada de Sant Jordi, hauria de fer veure que ja tinc tots els llibres regalats i que les roses continuen lluint vermelles i llampants a casa. Però com que m'he curat en salut i us he explicat la trampa en el paràgraf anterior, he decidit no fer-ho. O sigui que si voleu saber la veritat, avui estic encara amb aquell rau rau de no saber si l'encertaràs amb la tria. I us explico per què.

A veure, el llibre per a la meua dona no em fa patir gaire, cada any se'l llegeix, no sabria dir-vos si per la meua habilitat llibretera o per un amor incondicional que ho perdona tot. Amb el nen, però, són figures d'un altre paner. Fins no fa gaire la seva voracitat lectora feia de cada Sant Jordi un dia d'extrema satisfacció i cofoisme patern agut. S'ho empassava tot, còmics, llibres il·lustrats i, sobretot, les novel·les de ganàpies amb la mà trencada per ficar-se de peus a la galleda amb les seves malifetes. Però això era abans; ara no, ara està a punt de fer-ne catorze i el seu grau d'exigència literària s'ha expandit tant com la talla dels seus calçotets. "Això ja m'ho he llegit a l'escola fa mesos", "Aquest llibre és molt avorrit" o -la que fa més mal- "Papa, que ja no tinc vuit anys!" són respostes que de tan sentides m'acompanyen en moltes nits d'insomnis casolans.

O sigui que aquí em teniu, dues hores llargues buscant un llibre que encara no hagi llegit, un d'aquells que el torni més revolucionari, més rebel, més lliure; una lectura que l'ajudi a estimar millor, a entendre i escoltar, però que també que el faci riure i emocionar-se. En resum, un llibre que l'ensenyi a ser més bona persona. Sí, ja ho sé, potser estic demanant massa, però no patiu. Quan llegiu això ja hauré fet la tria i vosaltres, per a sort meua, mai sabreu del cert si l'he encertat. ✖

LLUÍS GAVALÀ
Cantant

AIXÍ FA DE PARE

MARC ROVIRA

JOSEP BURGAYA “ELS PARES SEMBLEM ADOLESCENTS”

FRANCESC ORTEU

Les societats modernes són societats infantilitzades. Així se'ns tracta, i així ens comportem. Tenim instints poc dirigits per una cultura que no posseïm. Saltem d'un desig a un altre, incapaces de cap reflexió complexa. Hem perdut el sentit del temps, del passat i del futur.

Què vols dir, amb això del temps?

Pretenem viure en un present perpetu. Com diria Gil de Biedma, tardem a adonar-nos que envellir i morir conformen l'únic argument de l'obra. Potser als pares ens resulta difícil tractar amb adolescents perquè nosaltres mateixos tenim comportament d'adolescent.

I tot això, per què?

Ens costa assumir un rol que ha de combinar afecte amb autoritat. Pretenem ser col·legues dels fills i quan aquesta estratègia es frustra tendim a reaccionar de manera autoritària, un comportament que justament

posa en evidència que no tenim autoritat.

Com ho viuen els fills?

No volen que ens comportem com ells i quan tendim a fer-ho els fa vergonya. Ens volen com a referència, algú que transmet seguretat. Necessiten afecte, però també exigència, un marc de referències personals, vitals, culturals.

Fes una crítica a la teva generació de pares.

Crec que volíem posar en pràctica una educació que combinés sentit d'autoritat amb bon rotllo. Es tractava d'evitar una educació repressiva, però fixant límits. Després ha vingut una mena d'educació no educativa, un *laisser faire*, *laissez passer* que ha dut a uns fills amb escàs sentit dels límits. Sembla haver-se imposat la idea que als fills cal fer-los tota mena de concessions.

Cada generació de pares té la seva guerra.

Ara el tema digital és una autèn-

Doctor en història contemporània i pare de l'Ot i el Blai, de 25 i 22 anys, i dels no biològics Marc i Jana, de 25 i 20. Professor a la Universitat de Vic, publica 'La política malgrat tot. De consumidors a ciutadans' (Ed. Eumo)

tica plaga bíblica. No volem reconèixer una multitud d'efectes perversos: distracció, superficialitat, aïllament, relativisme moral, incapacitat de concentració, impossibilitat de raonaments complexos... Tot això els pares ho han incorporat amb autèntica fruïció. Hi ha un delit per ser i no ser als llocs, per actuar com si fóssim sempre en un lloc interessant. Hem transmès als fills una pulsio de malcriats, de voler-ho tot i voler-ho ara.

Com els has intentat transmetre certa sensibilitat política?

Mai els he donat la tabarra però, certament, a casa la política és un tema de conversa habitual. Han entès com un fet natural que les persones tinguin un compromís polític. No sé si jo hi tinc gaire mèrit o és fruit del desenvolupament natural de la seva curiositat. Més que adscrits a cap organització, són persones intel·lectualment actives que han entès que la partida cal que es jugui en el terreny de la política.

Vist amb la perspectiva dels anys, què hauries fet diferent?

Hauria d'haver estat més amant a les pors i inseguretats que genera la infantesa. Els meus fills són forts emocionalment perquè es van construir una cuirassa i, de petits, van establir entre ells uns vincles indestructibles, enfront d'uns adults que no sempre estàvem a l'altura del que necessitaven. Te n'acabes adonant, i sap greu que tot aquell temps que no vas compartir amb ells ja no el pots recuperar. ✖

DIRECTORA
Esther Vera
DIRECTOR FUNDADOR
Carles Capdevila

SUBDIRECTOR Jordi Cortada
COORDINACIÓ Aure Farran
DIRECTORA D'ART
Cristina Córdoba

EDICIÓ Rosa Rodon
FOTOGRAFIA Xavier Bertral
i Ruth Marigot
LLENGUA Albert Pla

ARA
C/ Diputació, 119. 08015 Barcelona
Telèfon: 93 202 95 95
Correu electrònic: info@ara.cat

Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència

LA PITJOR MARE DEL MÓN FUJO D'ALGUNES MODERNITATS

ANNA MANSO

Mare, escriptora i guionista

M'ensenyen una aplicació per al mòbil que et permet seguir al minut el creixement del projecte de menor d'edat a càrrec (MEC) dins el ventre de la progenitora, amb fotografies, consells i informació diversa. Com que ja ni vull ni puc generar nous MEC, no havia ni pensat en les possibilitats que el món 2.0 ofereix a les famílies de nova creació. Em pregunto si en el seu moment me l'hauria instal·lat i dubto. Durant el primer embaràs potser sí, però a partir del segon tinc greus dubtes que l'hagués tornat a fer servir.

El món de les aplis resulta infinit, i poc temps després descobreixo que n'hi ha una que geolocalitza tots els membres de la unitat familiar (amb mòbil, esclar) al moment. Entenc que pot ser útil per a aquells dies de diàspora caòtica, però no sé si vull que els MEC sàpiguen on soc minut a minut... ni si jo vull saber on són ells.

La tercera aplicació té a veure amb el món de l'ensenyament. És una aplicació per millorar la comunicació entre mestres i famílies. Gràcies a ella el mestre envia avisos i recordatoris, suggeriments d'activitats familiars que tinguin a veure amb el que es treballa a l'aula, i envia i rep missatges de les famílies d'una manera ràpida i personalitzada. Tot i declarar-me una ferma defensora

de la tecnologia, de nou em sorgeixen dubtes. ¿Cal que el mestre afegeixi estrès a la seva vida? ¿I les famílies? ¿Cal que estiguem pendents d'un nou servei de missatgeria? Tinc dubtes, però reconec que si serveix per anorrear i destruir els refotuts grups de WhatsApp escolars, ben vinguda sigui.

L'última modernor és una web dedicada a la venda online de bolquers a preu imba-

tible. Faig un càlcul ràpid. Cada MEC ha necessitat bolquers durant trenta mesos, aproximadament: és a dir, un total de noranta mesos. Ara mateix em cosa recordar quants bolquers gastaven per jornada, però em dic a mi mateixa que eren cinc, i la xifra que m'apareix m'esgarrija: catorze mil bolquers! Amb el que vaig invertir en pagar-los hauria pogut fer la volta al món, instal·lar un jacuzzi a casa o totes dues coses a la vegada i per quadruplicat. Caguntot! (i mai més ben dit); en aquest cas sí que em sap greu haver estat una progenitora *vintage*, ho reconec. I per consolar-me decideixo instal·lar-me l'aplicació de geolocalització. Però resulta que només em dono d'alta a mi mateixa, i al cap d'un moment em desconnecto. He, he, he. ✖

NO SEMPRE TINC COSES A DIR

SI ETS PADRÍ, ESTÀS DISPOSAT A FER LA MONA!

Si ets padrí, Dilluns de Pasqua vas comprar la mona al teu fillol o la vas fer. Jo compro els elements i els *munto*. El fillol petit ha tingut una mona amb ous, pollets, plomes... i Lego de Harry Potter i The Avengers! El fillol gran, una mona amb un megaou que incloua sobrets amb frases xules... i alguns calerons: al cap i a la fi, en l'origen de *padrí* hi ha el llatí *sponsor*, així que si ets padrí, patrocines. De fet, si ets padrí estàs disposat a fer la mona de Pasqua i a fer la mona, el mico i el que calgui, perquè ser padrí és molt especial.

És un regal molt especial si ja ets de la família, però trobo que és encara més significatiu quan no hi ha parentiu. Fa molta il·lusió que els pares d'un nadó et diguin: "Volem que siguis el seu padrí". Oi que sí? Ser padrins us converteix en part de la família, perquè sou família escollida. Si sou creients, com a padrins us comprometeu a facilitar la participació del fillol o la fillola en la comunitat cristiana, i això és molt bonic. En anglès, el padrí del nuvi és el *best man*, però el padrí de l'infant és el *godfather*, el *pare de part de Déu*: no és poca cosa!

Però tant si sou creients com si no, com a padrins us comprometeu a oferir als pares suport i ajuda, i als fillols acompanyament en molts moments de la vida. Els padrins probablement no seran tan *cangurs* com els cosins, els tiets o les tietes, ni tan fonamentals com avis i àvies, però poden ser importants figures de referència. Sobretot si són padrins que han pogut estar atents al desenvolupament de la interioritat dels fillols i filloles. I la interioritat la

formen els afectes (què els agrada?), els ideals (a què aspiren?) i les vocacions (què volen ser?). Per això busquem o fem mones de Pasqua on hi hagi figures de personatges que els agradin, i estem al cas dels seus progressos acadèmics, artístics, esportius... i ens interessem pel que volen estudiar i a què es volen dedicar, perquè són els nostres fillols i filloles, són també una mica *nostres*, i els estimem. Ai, padrins i padrines, que m'emociono!

No sempre tinc coses a dir, però això sí que us ho diré: si per educar un infant cal tota una tribu, els padrins són encara més *tribu* que tots els altres (així que, Miquel i Martí, ja ho sabeu: a la vostra tribu sempre podreu comptar amb el padrí Juanjo i la padrina Núria!). ✖

JUANJO FERNÁNDEZ
Consultor pedagògic

Tot i
declarar-me una
ferma defensora
de la tecnologia,
em sorgeixen
dubtes sobre
la utilitat de
certes aplis

Portada

AVIS I ÀVIES, EDUQUEN O MALCRIEN?

El professor Ramon Casals assegura que tothom, en qualsevol circumstància, educa.

Avis i àvies també, i no malcrien, com sovint el tòpic ha assegurat. Només cal que pares i avis estableixin acords per remar en la mateixa direcció

TRINITAT GILBERT

El tòpic assegura que “els pares i les mares eduquen les criatures, mentre que avis i àvies les malcrien”. I just per aquesta frase el professor –ja jubilat– Ramon Casals Cienfuegos-Jovellanos ha volgut escriure el llibre *L'aventura de ser avis. Reflexions sobre el seu paper educatiu*, que Cossetània Edicions li acaba de publicar.

“Darrere d'aquesta frase el que hi ha és una manca de coordinació entre els uns [els pares i les mares] i els altres [avis i àvies]”, opina Casals. Per començar, “la criatura rep influències de tothom, dels pares, dels avis, dels parents, dels veïns, de la gent que es troba a les botigues o pel carrer, tot hi fa”. Certament, pares i avis han de

remar en la mateixa direcció per no desorientar les criatures. “Per això el subtítol del meu llibre és *Reflexions sobre el seu paper educatiu*”, afegeix Casals. I la comparació sobre el fet de remar el professor l'exemplifica: “En una xerrada en una escola bressol, un pare explicava que quan ell deia al nen, de dos anys, que no tirés el menjar per terra, i el nen no li feia cas, l'àvia de la criatura es posava a riure. El nen té un pare que procura mostrar-li un límit, alguna cosa que, segons ell, no s'ha de fer. L'àvia potencia el missatge contrari, perquè riu quan el nen no segueix el límit. Llavors ens trobem que $2 - 2 = 0!$ ” Per tant, el primer pas és que avis i pares

“tinguin un mínim acord perquè $2 + 2$ sigui 4”, diu Casals, que havia sigut professor de matemàtiques.

Casals (a qui veiem a les fotografies del reportatge amb els seus nets) també indica que els mateixos progenitors també han de remar en la mateixa direcció. “Si la mare, per exemple, vol ensenyar als nens a menjar verdura i el pare el primer que fa és apartar les bledes i deixar-les de banda, el nen rep missatges contraposats. Cal una coordinació! Entre pare i mare, i fins i tot i especialment quan no viuen a la mateixa casa. L'educació dels infants ha d'estar per damunt de tot, i cal posar-se d'acord en certs aspectes educatius”. Ara bé, és cert que “els infants poden percebre que no tot és exactament igual amb tots els adults”. “Per exemple: tal vegada els pares els deixen saltar sobre el sofà i els avis no. Ho poden entendre. O els pares els expliquen un conte per anar a dormir, i els avis, tres. En això, com en tot el que fa referència a hàbits i límits, cal que les normes siguin clares, com més clares i coherents millor. Sempre dic que, pel que fa als límits: pocs, clars i a temps! Però poden ser un xic diferents a casa dels avis. Els nens entenen perfectament que a l'escola hi ha unes normes i a casa unes altres”, explica Ramon Casals.

UN ENTORN COHERENT

Seguint aquest fil, la mestra i pedagoga Anna Ramis sosté que “el fet que els infants vagin creixent amb entorns normatius diversos (mentre no siguin oposats o contradictoris) és un enriquiment, perquè des de molt menuts saben que hi ha coses que es poden fer a casa d'uns avis, i a casa dels altres, no; i no s'equivoquen!”. Ara bé, “si la convivència entre avis i nets és molt freqüent, és bo que pares i avis es posin d'acord en algunes coses bàsiques”.

Per la seva banda, el pedagog Xavier Ureta remarca que els avis eduquen

MARC ROVIRA

FAMÍLIA CASALS

segons les pautes d'educació que van rebre quan eren infants. Els que tenen 70 anys o més acostumen a mantenir un principi d'autoritat (moral, més que de poder), mentre que els de 50 o 60 anys acostumen a ser més permissius, i de vegades perden l'autoritat moral i s'han d'imposar a través del xantatge emocional –“si no et portes bé...”– o, en el pitjor dels casos, pels càstigs.

Els avis més grans acostumen a permetre moltes situacions, però dins d'un ordre, mentre que els avis més joves donen més llibertat ja d'entrada. “Volen ser més amics que avis, i sovint tenen problemes amb els límits, que pedagògicament sempre són necessaris en tot procés d'educació dels infants”, diu Ureta, que és coordinador del grup de recerca Pedagogia i Escola, del Col·legi de Pedagogos de Catalunya.

Dit això, Ureta reconeix que “als fills se'ls educa d'una manera, a l'estil de l'època (sovint marcada per normatives condicionades per les modes), i als nets se'ls educa sense complexos ni estereotips, perquè se'ls estima d'una manera diferent, des de la saviesa”. I justament el factor saviesa el remarca el pedagog perquè “l'avi ha d'explicar batalletes, ha de transferir coneixements, i ha d'oferir tendresa i amor”. “Per això són un referent educatiu molt important per als infants”, afirma el pedagog.

UN GRAN REGAL

Ramon Casals coincideix en aquest punt. “El fet de ser avis i àvies és un regal meravellós que et dona la vida. I el millor d'aquest regal és que les coses no depenen de tu. Les decisions les han de prendre ells: l'escola, el tipus d'alimentació, les activitats. Nosaltres, els avis i àvies, ens traïem tota la pressió! I si a sobre tens més temps perquè estàs jubilat, pots gaudir de la companyia dels nets i netes en tota la

seva plenitud. Podem crear una complicitat amb els menuts que pot ser molt enriquidora per a ells, sí, però també per a nosaltres!”, diu Casals.

De fet, un dels capítols del llibre porta com a títol *Qui aprèn de qui?* “Tenim molt per aprendre dels nets, perquè ens ajuden a ser joves. A més, pels nets podem saber i entendre fets del món que canvien cada dia, i això ens farà sentir que el món és una mica més nostre”, comenta Casals. “Nosaltres els aportem una visió en profunditat, perquè els podem explicar fets de quan érem petits, o de quan els seus pares eren petits”, afegeix.

Si els avis fan d'avis massa hores són figures d'un altre paner. Dit amb una expressió popular, si estan *explotats*. “Els avis hi som per donar suport però no totes les hores, perquè tota relació ha de tenir un equilibri, hi ha d'haver un donar i un rebre”, alerta Casals. Per tant, la paraula clau és *equilibri*, que “ningú senti que se n'aprofiten”. De fet, quan es dona suport cal agrair-lo, “saber parlar i expressar el que estem disposats a fer i el que ens serà difícil”, diu Casals. Un altre exemple: “No s'ha de donar per descomptat que els pares escullin una escola que queda lluny de casa, i que els avis aniran cada dia a recollir les criatures”. La clau és “la comunicació, expressar el que necessitem i el que sentim”.

AVIS I ÀVIES

Per acabar, el professor i autor de *L'aventura de ser avis* parla de si hi ha diferència entre la figura de l'avi i la de l'àvia. “La diferència depèn més del tarannà de cada persona i de cada casa. Naturalment tots som hereus d'una cultura i d'una societat. Ens han educat d'una manera diferent als homes i a les dones, als que ara som avis i àvies, i segur que amb els nets i netes projectem coses diferents. L'un farà un hort amb els nets, l'altre hi cuinarà, els portarà al bosc, hi anirà a concerts, al futbol o hi farà manualitats. Cada una d'aquestes activitats pot venir de l'àvia o de l'avi, però per motius sovint educacionals hi haurà un biaix de gènere”, reconeix. Tanmateix, Casals és del parer que “les dones no han de ser iguals que els homes”. Al contrari. “Més aviat som els homes que hem de ser com elles, aprendre de la seva sensibilitat i empatia”, remarca.

I sobre si hi ha diferències en la relació dels nets amb els avis paterns o materns, Casals sosté que “tot depèn del grau de relació i de confiança”. “Si els avis materns viuen a prop de casa i veuen els nens cada dia, segur que tindran més influència en els nets. Però si són els avis paterns els que viuen a prop, serà al revés”, conclou l'autor.✖

FORA DE CLASSE

APROFITAR SANT JORDI

Aquest any hem celebrat el Sant Jordi amb unes condicions una mica estranyes. El fet que tornéssim de les vacances de Setmana Santa precisament en la festivitat de la rosa i el llibre ens ha descentrat a tots. Sobretot de cara a l'organització de les activitats que normalment preparem. Recitals, actuacions, paradetes de llibres, tot havia d'estar pensat abans de començar les vacances i pràcticament no hi havia marge de maniobra el mateix dia 23. També el concurs literari que normalment es convoca s'havia de decidir una setmana abans i deixar els premis i els diplomes preparats.

En realitat no és res que no es pugui superar, ni un terrible contratemps, simplement vull dir que, a vegades, als instituts volem fer tantes coses que sempre anem de bòlit, i moltes vegades tens la sensació que les païm massa de pressa i de manera superficial.

Sempre he cregut que la festivitat de Sant Jordi ve condicionada per l'obligatorietat de preparar alguna cosa, la que sigui, que tingui a veure d'alguna manera amb els llibres. Això depèn de la importància i el valor que hi vulgui donar el centre. En alguns la festa més elaborada és el Carnestoltes o la de final de curs. En d'altres, no gaires, el Sant Jordi va més enllà, perquè la cultura del llibre i, sobretot, la literatura, són la base per a assoliments excel·lents, que són els realment satisfactoris.

De cara als adolescents és important remarcar-los que la literatura és una experiència sempre actual, universal, més propera i interessant del que a priori es pensen i els venen. Hem de saber triar els llibres que expliquen grans històries, i que se n'enamoren, encara que estigui només escrit. Fomentem la llei de l'esforç, que a la llarga obté més recompensa que els petits plaers efímers, encara que això ara no s'estila gaire.

Em quedo amb l'anècdota d'una alumna de primer de l'ESO que, fent jo una guàrdia, vaig veure que llegia una adaptació de *Frankenstein*. Com que aquesta fantàstica novel·la l'estava treballant amb els alumnes de primer de batxillerat, li vaig demanar de fullejar-la, i mentre m'embadalava amb les il·lustracions a tot color, la noia em va mirar i em va confessar que la versió original era molt millor, i que aquella no valia res.

Doncs és això, companys. És just això. Sant Jordi i tota la feina que ens queda per fer.✖

XAVIER GUAL
Escriptor i professor

FLORS DE BACH QUAN ELS TESTOS NO S'ASSEMBLEN A LES OLLES

EVA BACH

Escriptora i pedagoga

Un dia una mare em va dir: “Jo tinc una paciència infinita i la meva filla no en té gens”. “Potser precisament perquè la teva és infinita, la seva és in-existent”, li vaig respondre. “Com?”, va exclamar sorpresa. Aleshores li vaig preguntar com ho portava, això de tenir una paciència infinita, i em va confessar que no gaire bé, que a vegades els altres abusaven de la seva paciència i havia de fer un esforç per no explotar. La meva hipòtesi era que la seva filla ho havia captat i havia anat a espetegar a l'extrem oposat. El que tenia al davant era un repte conjunt apassionant: calia que totes dues aprenguessin a tenir la dosi de paciència justa, ni tanta com ella ni tan poca com la filla. Li va semblar un plantejament interessant.

Aquesta és una de les coses que ens descol·loquen més a mares i pares. Veure que els fills i filles són el contrari del que som nosaltres o fan el contrari del que fem nosaltres. Ens pensem que si nosaltres som d'una determinada manera, ens haurien de sortir iguals o força semblants, i ens sorprenen molt quan no és així. Ens estranya tenir un fill molt inquiet si nosaltres som persones extremadament assossegades, o una filla molt rebel i inconformista si nosaltres som persones més aviat dòcils i conciliadores, que ens avenim al que sigui per estalviar-nos conflictes.

És ben cert que molt sovint els textos s'assemblen a les olles, però no sempre és així. En les famílies funcionen dues lleis contraposades: la de la imitació i la de compensació. La de la imitació diu que fills i filles copien o reproduïxen les mateixes actituds i conductes –o algunes de molt semblants– que tenim nosaltres. La de la compensació consisteix en adoptar i manifestar exac-

tament les contràries. La tendència a escollir o a derivar cap al pol oposat és més forta quan les actituds parentals són poc saludables, poc sensates o poc sostenibles emocionalment.

Les mares i pares hem d'ajudar a créixer els fills i filles, però ells i elles també ens ajuden a créixer a nosaltres. Per això quan adopten actituds tan clarament contraposades a les nostres, en lloc de veure-ho com una provocació, una deslleialtat o un fracàs, preguntem-nos si no ens estan mostrant alguna qüestió en la qual hem d'ajudar-nos mútuament a trobar un punt d'equilibri intermedi i evolucionar tots plegats.✱

LA SETENA HORA

ARA SÍ, PARLEM DE TÀBER

Ara que ja s'ha dit gairebé tot, parlem de Tàber. No volem entrar en les opcions que han pres, perquè nosaltres no sabem res de com tracten la lectura, no sabem si expliquen molts contes als infants, ni com els expliquen; tampoc sabem com funciona la biblioteca, ni les activitats que s'hi fan; ignorem si promouen la memorització de poemes i moltes altres qüestions que són les que configurarien la seva manera de singularitzar el currículum.

El que ens interessa és la reflexió que suscita tot l'enrenou que han provocat. Si anem a l'inici de la qüestió, trobarem una escola que posa de costat capacitat crítica i lectura. Hem de recordar que a l'Escola Tàber no volen, com s'ha dit des de moltes megafonies, ni prohibir ni amagar ni provocar un nou *Fahrenheit 451*, ni imitar els cubans quan prohibeixen el *reggaeton*. A l'Escola Tàber consideren que determinades lectures és bo fer-les quan els nens i les nenes poden prendre una certa distància respecte a allò que llegeixen. La part bona és que han arribat on han arribat amb la implicació de les famílies i un assessorament extern, cosa que ens permetria parlar de la capacitat de reflexió de la comunitat educativa i, sobretot, de gosar circular per dreceres pedagògiques no gaire transitades. I és aquí, ai las!, on comença el conflicte. D'un dia per l'altre l'escola se situa al punt de mira de la societat, gràcies als mitjans de comunicació, i això també té una part positiva: que s'ha parlat a bastament de la lectura i de què i com llegeixen entre els 3 i els 6 anys.

Si volem que augmenti l'autonomia d'escoles i instituts, és bo que de tot plegat en traiguem algunes lliçons. En destacarem dues. La primera és que els centres educatius han de fonamentar molt bé el que fan i han de saber explicar-ho. La segona és que els mitjans de comunicació han d'aprendre que la part consistent no és la punta de l'iceberg,

sinó el que hi ha sota; per tant, abans de parar els altaveus, cal acostar-se amb humilitat als centres per intentar comprendre què els porta a prendre certes decisions. Els espais educatius que necessitem no els podem construir matant mosques a canonades; ho hem de fer des del respecte, la reflexió conjunta i una anàlisi rigorosa dels llocs on porten les dreceres poc fressades.✱

JULI PALOU Doctor en filosofia i educador

JAUME CELA Mestre i escriptor

En les
famílies
funcionen
dues lleis
contraposades:
la de la
imitació i la de
la compensació

#FESLONOU DENOU

SE T'HA TRENCAT
EL VIOLÍ?

ARREGLA'L

FES-LO
NOU DE NOU

ABANS DE LLENÇAR-LO

RESIDUS.GENCAT.CAT

Generalitat
de Catalunya

7,5

Milions
de futurs

L'escola Waldorf de Vic aposta per un ritme d'aprenentatge saludable que eviti l'estrès improductiu i la competitivitat. La connexió amb la natura, les arts i la creativitat són pilars fonamentals en el seu dia a dia

Escola FER, SENTIR I PENSAR

GEMMA CASTANYER

L'apunt

Trets de la pedagogia Waldorf

- S'aposta per un ritme d'aprenentatge saludable, que eviti l'estrès improductiu i la competitivitat.
- Diferencia les etapes evolutives en septennis: 0-7 anys (preescolar), 7-14 anys (educació primària) i 14-18 anys (educació secundària).
- Es treballa perquè l'alumne exerciti les capacitats intel·lectuals (pensar), les artístiques i emocionals (sentir) i les habilitats pràctiques que impliquen voluntat (fer).
- Es procura que els infants estiguin en contacte amb la natura de manera continuada.
- Els mestres solen acompanyar el mateix grup-classe durant tota l'etapa de primària, de manera que s'estableix un vincle a llarg termini que proporciona seguretat i confiança.
- A primària l'ensenyament s'organitza en períodes de quatre setmanes.
- No hi ha llibres de text sinó que cada alumne elabora el seu propi quadern.
- Des de petits s'introdueix l'infant en el món de les humanitats, primer a partir d'històries i faules, fins a arribar a narracions més complexes.
- L'art és una disciplina cabdal. A través de la creació artística els alumnes s'impliquen emocionalment en els seus aprenentatges. Alhora desenvolupen la sensibilitat, la imaginació, la voluntat, l'autocontrol i la claredat de pensament.

L'any 1919, just després de la fi de la Primera Guerra Mundial, es va fundar la primera escola Waldorf al món, de la mà de Rudolf Steiner (1861-1925), filòsof austríac que entenia que "l'educació havia de donar salut i respectar el desenvolupament espiritual del nen". Aquella primera escola va començar, de manera preliminar, amb 256 alumnes a Stuttgart, a Alemanya, quan el propietari de la fàbrica de cigarretes Waldorf Astoria va creure necessària una escola per als fills dels seus operaris. Cent anys després –aquest any se'n celebra el centenari (1919-2019)–, les escoles Waldorf es continuen expandint arreu del món. Actualment n'hi ha més de 1.000 de primària i secundària i més de 2.000 jardins d'infància en gairebé 90 països del món. Com expliquen professors de diferents països en un reportatge amb motiu del centenari d'aquests centres, "es tracta d'un fenomen mundial, és la iniciativa pedagògica més important del món, sense suport estatal, ni eclesiàstic, ni tampoc vinculada a interessos comercials o econòmics".

A casa nostra d'escoles Waldorf n'hi ha una desena, entre les quals el Centre Educatiu Waldorf La Font, a Vic (Osona), una escola homologada que acull infants de 3 a 12 anys, que juntament amb la Petita Infància Waldorf (1 a 3 anys) formen la Cooperativa Waldorf Osona i que aquest 2019 celebren 10 anys de la seva creació.

Tot i que amb diferències vinculades a la cultura de cada territori –ja sigui als Estats Units, a l'Índia, al Marroc o a Catalunya–, totes les escoles Waldorf comparteixen les idees pedagògiques que va desenvolupar Steiner, pare de l'antroposofia, i que tenen com a finalitat el desenvolupament de cada individualitat. "Que cada infant pugui plasmar al món el seu propòsit de vida", explica la psicòloga i formadora Waldorf Sònia Kliass. "Què necessita un infant en cada etapa vital per créixer fort, sa i resilient? Quins

continguts s'haurien de treballar en cada etapa perquè estigui bé en un sentit global? Les escoles Waldorf són fidels a uns principis, i s'adapten als contextos culturals i als diferents moments històrics, sense ser dogmàtiques ni rígides", explica.

SENSE LLIBRES, DEURES NI EXÀMENS

Per a qui no les hagi visitat mai, entrar en una escola Waldorf és entrar en un univers de creativitat i natura. L'escola La Font (a la fotografia) té un ampli pati de sorra, en el qual cada any alumnes, pares i docents hi construeixen algun element (ja sigui una bassa, un forn o un banc); hi ha múltiples exposicions artístiques als passadissos (fetes amb aquarel·la, fusta, fang o llana); els infants tenen botes i impermeables a la seva disposició per poder jugar a l'exterior en cas de pluja, i no es veu cap aparell tecnològic ni cap element de plàstic en tot el centre. "Eduquem en el pensar, en el sentir i en el fer, i apostem perquè els infants se sentin connectats amb els seus companys i amb la natura, perquè per la vida no anem sols, sinó que formem part d'un tot que cal respectar i del qual tenim molt a aprendre", explica Anna Serra, directora del Centre Educatiu Waldorf La Font.

Ara fa deu anys, l'Anna juntament amb una comunitat de pares i docents van voler oferir als infants de la zona una nova mirada pedagògica allunyada de les dinàmiques més tradicionals: "Aleshores érem molt pocs. Deu anys més tard som 107 alumnes i un claustre de 14 professors entre l'escola i la petita infància", explica. Entre les famílies que han confiat en aquest plantejament pedagògic hi ha Albert Bartolomé, pare de dues nenes bessones que fan 4t de primària, la Maria i la Núria, i de la Laia, que va a infantil. La tria va ser a consciència, perquè l'Albert i la seva parella van passar dos anys buscant l'escola que més els encaixés amb

la seva manera d'entendre l'aprenentatge. Finalment van acabar apostant per la Waldorf "perquè respecten la individualitat de cada alumne i no el tracten com una fitxa més", explica. "Ens agrada l'interès que tenen les nenes per aprendre, per buscar el sentit del que fan i per sentir-se segures d'elles mateixes en el procés d'aprenentatge encara que s'equivoquin. Aquí no emboteixen el coneixement com ens va passar en experiències anteriors, on feien moltes fitxes", afegeix.

A l'aula de la Maria i la Núria cada alumne té sobre la taula –de fusta– un quadern de fulls en blanc que ha anat omplint amb els coneixements adquirits durant el curs. També s'hi observa una figura de fang, representació de la figura humana, que cadascú ha fet manualment. No tenen llibres, ni exàmens, dos trets que els alumnes destaquen en positiu: "És un col·le guai perquè no hi ha exàmens ni deures i perquè pleguem a les tres! Ah, i tenim molt bona relació amb el profe", expliquen.

Mentrestant, a infantil, els nens de 3 a 6 anys juguen tots junts dins una mateixa aula. "El primer septenni es tracta d'una etapa caracteritzada pel joc lliure, les cançons i les històries. Es potencia el moviment i el tacte".

COM FUNCIONA?

L'educació Waldorf es divideix en septennis, cicles de set anys en els quals els alumnes mantenen un mateix docent. Dels 0 als 7 anys (prees-

CÈLIA ATSET

colar) es caracteritza pel joc lliure i es transmet a l'infant que el món es bo. Dels 7 als 14 anys (educació primària) l'infant està immers en el món artístic i l'aprenentatge es fa per admiració, partint de la idea que el món es bell. Dels 14 als 18 anys (educació secundària) el jove es qüestiona el seu entorn i se li ensenya que el món és veritable. “Els nostres alumnes no comencen a veure una lletra i un número fins que arriben a primària. És una cosa que sorprèn molt perquè no hi estem acostumats. Però la neurociència ens diu que el cervell dels infants més petits és el reptilià, que necessita vivències nodrïdores i la possibilitat d'amarar-se de bons models dels adults de referència”, diu Anna Serra. Durant aquesta etapa els infants juguen durant la major part del temps, amb materials naturals (fusta, cera d'abella, llana...) i ho fan tant a l'interior de l'aula com a l'exterior, un espai que es concep com una extensió més de l'aula. També es procura que l'alumne tingui contacte amb la natura de manera continuada.

Quan l'alumne comença primària s'inicien els aprenentatges, repartits en períodes de quatre setmanes, durant els quals es treballa una matèria durant dues hores al dia, per exemple llengua. Les quatre setmanes següents es canvia de matèria –història, geografia, etc.–, i així successivament. La resta d'hores del dia es potencien molt les arts i és moment també per

a l'anglès i l'educació física, entre d'altres. “Tot el que un alumne hagi viscut amb les seves pròpies mans ho dipositarà a la memòria en forma d'experiència. És molt diferent fer i viure-ho per tu mateix que no pas que només t'ho expliquin”, diu Anna Serra. Un altre tret distintiu és el valor que es dona al procés més que no pas al resultat: “Sembla una tonteria, però a primària no tenen goma d'esborrar. Perquè equivocar-se no ha de suposar un problema. Si t'equivoques continues com pots i no passa res”, diu Sònia Kliass. Tampoc no tenen notes, ni exàmens, “perquè no necessiten ser jutjats continuament; aprendre forma part de la vida”, diu Kliass. L'avaluació, explica la directora del centre, es fa a partir de l'observació de l'alumne.

EL SALT A L'INSTITUT

La majoria d'alumnes que acaben la primària a la Waldorf de Vic continuen els estudis als instituts de la comarca, on els caldrà afrontar un sistema molt diferent del que han viscut fins llavors: “Els professors destaquen que mostren molta curiositat per aprendre i que tenen la serenitat per saber escoltar i estar presents”, diu Serra. “El fet que aquí es doni espai a la creativitat i a que els aprenentatges s'integrin i es consolidin sense estrès fa que les competències bàsiques de 6è se superin de manera satisfactòria”, conclou.✕

Colònies d'estiu
PERE TARRÉS 2019
vacances per créixer

SER QUI VULGUIN SER!
Artistes, aventurers, músics,
inventors, dissenyadors,
cuiners, campions...

**AMB LES COLÒNIES D'ESTIU DE
LA FUNDACIÓ PERE TARRÉS
TOT ÉS POSSIBLE!**

93 430 16 06

reserves@peretarres.org
www.peretarres.org/coloniesestiu

**FUNDACIÓ
PERE TARRÉS**

El Col·legi de Periodistes de Catalunya i EduCaixa organitzen el programa 'La premsa a les escoles'

Escola

LA PREMSA ARRIBA A LES ESCOLES

LAIA AGUILAR

¿Sabeu què són les *fake news*? ¿I els vostres fills? ¿Entenen la diferència entre una notícia verídica i una notícia falsa o un rumor? I encara més: ¿són conscients de les repercussions que pot arribar a tenir una notícia falsa que acaben integrant com una realitat? Aquests i altres temes es debatran amb profunditat a les aules de diferents instituts de Catalunya. Nens, mestres i periodistes es preguntaran quina és la societat de la informació que ens envolta i quines eines tenim per gestionar-la. Parlem-ne?

UN PROJECTE CONSOLIDAT

El Col·legi de Periodistes de Catalunya i EduCaixa organitzen des de fa deu anys el programa *La premsa a les escoles*. Xavier Puig, periodista i coordinador del programa, explica que l'objectiu és donar valor al periodisme: "Fa deu anys que fem aquest programa i des de llavors el món ha canviat molt. Quan vam començar teníem la necessitat d'acostar el diari en paper als alumnes. Avui en dia ho continuem fent, però ara sobretot donem valor a la tasca periodística. La primera pregunta que els fem és: com us informeu, vosaltres? Gairebé tots els nanos responen el mateix: Instagram". A partir de la resposta dels nanos, els professionals que imparteixen els tallers els fan comprendre la diferència entre mitjans de comunicació (premsa, ràdios, televisions, etc.) i els canals de comunicació (on hi entren les xarxes socials i molt sovint hi apareix el concepte de *desinformació*). "Sovint fem un exercici a classe que consisteix en situar un nano al centre i tota la resta en rotllana al seu voltant. Els companys li donen molta informació sobre un mateix fet i a continuació li preguntem què ha entès de tot el que li han explicat. La resposta normalment és "res". Per què? Perquè estem sobresaturats d'informació. I el problema és que tenim tanta informació que no sabem com processar-la. Cal oferir-los eines per contrastar tota aquesta informació", alerta Puig.

LES 'FAKE NEWS'

Un altre exemple de desinformació són les *fake news*. La periodista i escriptora Carmen Giró, que imparteix

alguns dels tallers als instituts, ens diu que aquest és un dels temes estrella per als infants. "Els desperta moltíssima curiositat. Jo els poso exemples molt pràctics perquè ells mateixos sàpiguen si es tracta d'una notícia *fake* o no. Per exemple: un home intenta col·lar una tortuga al seu avió disfressada d'hamburguesa. En aquest cas és una notícia real. O bé: Jordi Pujol va amenaçar amb publicar un dossier que faria caure la democràcia a Espanya si ell anava a la presó. En aquest cas és una notícia falsa". Aquests exemples, citats del llibre *Fake news* de Marc Amorós (Plataforma) i d'altres fonts, es debaten a classe entre joves tant de batxillerat com d'ESO. "També els posem casos extrems perquè s'adonin de la gravetat d'algunes situacions. Per exemple, a Mèxic va córrer un rumor per WhatsApp segons el qual dos homes segrestaven nens a les escoles. Doncs bé, la gent del carrer va acabar matant aquells dos homes quan resulta que era un simple rumor", exemplifica Giró.

MANOLO GARCÍA

La periodista i escriptora explica que un 75% dels joves a Espanya s'informen només a través de les xarxes socials. Això comporta una societat desinformada i, paradoxalment, amb un excés d'informació constant. "Tenen una mena d'empatx informatiu i els costa destriar què és real i què no. Jo sempre els dic que no està malament que s'informin a través de les xarxes, però que han d'aprendre a verificar la informació. Anar a la matriu de la notícia. Saber quin diari ho publica i per què ho publica, quina ideologia té, entendre qui retuiteja la notícia, etcètera".

"L'èxit de les sessions acostuma a ser total. És una qüestió que interessa molt als nanos i sempre en volen saber més", explica Xavier Puig, responsable del programa. Molts centres aprofiten els tallers per després fer debats a classe i aprofundir-hi encara més amb nous exemples. Giró afegeix que ella sempre dona el mateix consell als alumnes: "Abans de fer clic, penseu. Sobretot penseu".*

Campus de Periodisme

De l'1 al 6 de juliol · 12-14 anys
Últimes places

“Últims moments amb els companys, però els millors. Uns companys que recordaré sempre. Aquest text no és sinó un agraïment a totes les persones que m’han acompanyat aquests cinc dies inoblidables”

Roc Mañosa

Preparat per a la segona edició del Campus de Periodisme? Durant una setmana aprendràs a fer de periodista amb tallers impartits per Antoni Bassas, Xavier Bertral, Aure Farran, Selena Soro i Noemí Prous. A més t'ho passaràs d'allò més bé en les activitats lúdiques i esportives de la tarda organitzades per Fundesplai.

Centre Esplai, Prat de Llobregat.
Últimes places.
promo.ara.cat/campus-periodisme

ara.cat

Hi col·laboren: **SEI CATALUNYA**

***RàdioEstel**

casanovafoto

¿Com és el dia a dia dels infants altament sensibles? Són canalla que tenen un sistema nerviós amb uns receptors més actius que els de la mitjana de la població

Infància

INFANTS ALTAMENT SENSIBLES: UN TRET EN POSITIU

JUDIT MONCLÚS

“Notàvem que el Bernat demanava molt contacte físic però ens semblava normal, perquè sempre hi ha nens que en demanen més. Però, al mateix temps, tenia una reacció molt dura als sons forts i també amb segons quines visites que venien a casa. Ens adonàvem que els llums li molestaven, fins i tot el sol intens, o que el simple fet de passar-li una samarreta pel cap sense botons a l’hora de vestir-lo o que li rasquessin les etiquetes de la roba acabava sent un drama”, explica la Montse. En Bernat (protagonista de les fotografies del reportatge) és el seu fill, té quatre anys i és un nen

altament sensible, un tret molt poc conegut que afecta al voltant del 20% de la població mundial. Assegura que va descobrir que tenia aquesta característica fa poc més d’un any, escoltant un programa de ràdio. “Em vaig adonar que estaven descrivint el meu fill. Va ser com el flaix que ens va donar llum i va fer que ens anéssim informant i entrant en aquesta món. Ara el trencaclosques encaixa”, afirma després de reconèixer-se també amb aquest tret.

L’alta sensibilitat és una característica que va donar a conèixer durant la dècada dels noranta la psicòloga americana Elaine Aron, que va encunyar el terme HSP (*highly sensitive person*, o persona altament sensible) per definir aquelles persones que tenen un sistema nerviós amb uns receptors més actius que els de la mitjana de la població. D’acord amb Aron, hi ha quatre característiques bàsiques que defineixen una persona amb alta sensibilitat: pensament i processament profund, alts nivells d’emocionalitat i empatia, alta sensorialitat i sensibilitat a les subtilitats i sobreestimulació sensorial. “El tret més característic dels infants altament sensibles és que són molt curiosos, tenen una maduresa més desenvolupada, més consciència i pregunten molt més el perquè de les coses. Intenten buscar coherència en tot. En el cas dels adoles-

cents, són molt responsables i intenten fer molt cas de les normes. Són com petits adults”, diu Cristina Díez, psicòloga.

“De ben petit, el meu fill ja era diferent. Ho observava tot. És d’aquells nens que quan fas un petit canvi, com ara tallar-te un mil·límetre el serrell, se n’adonen, quan ningú més hi havia caigut. Estan molt pendents del seu entorn però a vegades es poden saturar perquè reben moltes informacions que a altres nens els passen desapercebudes. Per això hi ha un moment que necessita una mica de solitud per recarregar-se, respirar i tornar a engegar altre cop”, explica l’Elisabeth, mare del Théo, de tretze anys. El fet que siguin PAS tots dos, a ella li ha facilitat ajudar el seu fill a gestionar aquesta característica. “Volem pertànyer al grup, tenim una certa inseguretat i ens suposa un problema no ser acceptats. En el meu cas, ho tinc bastant superat, però quan ets petit segons quins comentaris et poden afectar més. Jo li explico que reaccio igual i ell es queda més tranquil. De fet, no li vaig explicar l’alta sensibilitat abans perquè no el volia etiquetar com a tal, sinó fer-li veure que té una manera diferent de reaccionar que la seva germana, per exemple”, assenyalava.

Tant la Montse com l’Elisabeth coincideixen en la importància de donar a conèixer al seu entorn aquest tret, espe-

XV Festival romà
Museu de Badalona

25 - 29 abril 2019
www.museudebadalona.cat

MAGNA CELEBRATIO

[museubadalona](http://museubadalona.cat)   Ajuntament de Badalona

cialment en l'àmbit escolar. “No hi ha prou formació ni coneixement. Quan en Bernat va començar P3, en un determinat moment el van derivar a un centre d'estimulació infantil perquè no complia l'estàndard. I és que una cosa que tenen els nens amb alta sensibilitat és que no obeeixen ordres sinó que intenten raonar i entendre les coses perquè tenen un pensament molt profund i això els porta a la saturació. Quan ens van fer aquesta recomanació, vam decidir buscar un professional que sabés què era l'alta sensibilitat”, explica la Montse.

Va ser quan van descobrir l'Associació Catalana de Persones amb Alta Sensibilitat (ACPAS), una entitat amb més d'un centenar de socis que intenta donar respostes a les persones que s'han reconegut amb aquest tret i dotar-los de les eines necessàries per gestionar-lo i treure'n partit d'una manera favorable. “Són infants que potser són molt intel·ligents i se saben la lliçó però es poden arribar a bloquejar perquè la sobreestimulació fa que a l'hora de respondre la pregunta ja ni t'axequin el braç i prefereixin quedar-se callats. En una situació de xivarri se'n poden anar a un racó perquè els llums o els sorolls els atabalen; et venen a dir que estan cridant molt a classe, que alguna situació concreta els fa patir, o et fan preguntes que moltes vegades no són pròpies de la se-

va edat”, explica Esther Masdeu, mestra d'educació infantil i sòcia de l'ACPAS. Nega que se'ls hagi de tractar “amb cotó fluix” però assegura que se'ls ha de respectar i cuidar-los perquè no acabin tenint trastorns derivats de la mala gestió d'aquesta característica.

“No hi ha un diagnòstic perquè no hi ha una patologia i cal tenir en compte que no es tracta tampoc d'un tema psicològic, sinó neurològic”, explica Lurdes Reina, vocal de la junta de l'ACPAS i terapeuta psicocorporal. Alhora, assegura que el millor és ensenyar a infants i joves a posar límits i saber fins on poden arribar per conèixer-se millor. “Si a un nen petit se li comença a respectar aquesta singularitat, quan creixi no tindrà problemes perquè ell mateix s'anirà coneixent. Artísticament, per exemple, són persones molt creatives i molt intel·ligents quan no estan sobre-activades. Quan tenen el tret integrat, també tenen més capacitat de crear cohesió en un grup, atès el seu alt grau d'empatia”, subratlla.

EL SISTEMA NERVIÓS DE LES PAS

“La capacitat que té la neurona d'activar-se és més alta en infants amb alta sensibilitat. Tots els estímuls auditius, tàctils, visuals i emocionals entren amb més potència que en la població més habitual”, afirma el doctor Jordi

Catalán, fundador de l'Institut Mèdic de Desenvolupament Infantil. “L'estat natural de la neurona és estar en repòs. Quan arriba un estímul, s'activa. En la majoria de la població, quan arriba aquest estímul, si és d'intensitat 4, no s'activa. Si és d'intensitat 5, sí. En el cas de les PAS, quan els arriba un estímul de potència 1 ja s'activen. Com que en aquest cas la xarxa cerebral s'activa amb molta facilitat, les connexions interneuronals també s'encenen fàcilment. Per això a vegades hi ha una connexió entre nens amb alta sensibilitat i nens d'altres capacitats, perquè si poden gestionar bé la informació que agafen de l'entorn, aprenen amb una facilitat impressionant”, explica. Catalán també comenta que moltes persones amb alta sensibilitat tenen antecedents familiars amb el mateix tret. “En el fons, com que és un tema de transmissió nerviosa, aquest mecanisme es pot passar genèticament”.

“Molts cops la sensibilitat té una connotació negativa. En la nostra societat, està més reconegut un tret com l'extraversió o ser una persona competitiva que no es deixa portar per les emocions”, diu la psicòloga Cristina Díez. “És lícit funcionar diferent i cal visualitzar que a la societat hi ha PAS. L'alta sensibilitat determina, però no només som PAS, som molt més”, conclou.✱

L'apunt

El test d'Aron

La psicòloga Elaine Aron va dissenyar un test d'avaluació per ajudar a determinar l'alta sensibilitat. Si qui el fa s'identifica amb la majoria de la vintena d'afirmacions que el conformen, té una alta probabilitat de ser PAS. Entre les situacions que planteja: “M'afecta enormement l'estat emocional dels altres”, “Em saturen fàcilment les llums i les olors fortes, els teixits aspres o el soroll de les sirenes”, “Em sobresalto amb facilitat”, “Quan algú no se sent a gust en un entorn físic, normalment sé què fer perquè se senti més còmode”, “Em sobreestimo negativament quan hi ha molt enrenou al meu voltant”, o “Els canvis en la meua vida em desestabilitzen molt”.

L'entitat

Una associació per donar visibilitat

L'ACPAS es va crear el 2017 arran d'un grup de Facebook en què els seus membres buscaven respostes a l'alta sensibilitat que s'havien reconegut. “Es confon amb el TDAH i fins i tot amb l'Asperger si un nen amb alta sensibilitat és molt reflexiu i introvertit. Per això quan la gent llegeix sobre aquest tret s'hi sent identificada molt ràpidament si és el seu cas. Normalment ens escriuen per confirmar-ho”, explica Teresa Nandín, membre de la junta de l'associació. Una de les seves línies d'acció se centra en l'àmbit de l'educació i en formar docents i monitors perquè siguin capaços d'identificar els nens altament sensibles. “És important donar a conèixer que és un tret positiu que, si està ben gestionat, pot aportar molt”.

MUSEU ETNOLÒGIC
I DE CULTURES DEL MÓN

**Parc Montjuïc
Montcada**

twitter.com/muec_bcn
facebook.com/muecbcn

**Ajuntament de
Barcelona**

MUSEU ETNOLÒGIC
I DE CULTURES
DEL MÓN

ELS DIUMENGES ACTIVITATS
ENS MOVEM FAMILIARS

~~~~ TALLERS ~~~~ CONTES ~~~~

~~~~ ESPECTACLES ~~~~ MÚSICA ~~~~

~~~~ VISITES GUIADES ~~~~

barcelona.cat/museuetnologic · reservesmeb@bcn.cat / T. 932 562 300

El Racó del Criatures

PER POSAR ANUNCIS EN AQUESTA SECCIÓ O AL SUPLEMENT, CONTACTEU AMB: ROSA BLANCH - RBLANCH@ara.cat - Tel. 656962221

Vine a fer voluntariat

narinan
PROJECTE SOCIAL FAMILIAR

Reforç escolar en centres educatius i casals per a nens de 6 a 12 anys

info@narinan.org
tel. 638 885 775

www.narinan.org

TEATRE

FAMILIAR

Diumenge 28 d'abril 18 h
Teatre Blas Infante-Badalona
La gallina dels ous d'or
Zum-Zum Teatre

6€

teatrezorilla.cat

Organitzador: Ajuntament de Badalona
Patrocini: B.C. BADALONA CULTURA
Col·laboradors: Generalitat de Catalunya Departament de Cultura, Diputació de Barcelona
Patrocini especialitzat: BDN Badalona Comunicació
Venda d'entrades: ticketea

 parentalis

La plataforma online per a les famílies
Parentalis ofereix serveis, productes i recursos educatius per ajudar a afrontar els petits reptes de la criança dels vostres fills i filles.

www.parentalis.com   @parentalis_CAT

Projecte impulsat per:

Continguts sobre criança

Assessorament familiar

Botiga amb valors

 El Petit Liceu

ACROBATA I ARLEQUÍ

PICASSO I EL CIRC EN UNA AVENTURA MUSICAL, DIVERTIDA I TENDRA

Al Teatre-Auditori Sant Cugat
4 de maig, 18h

LICEU.CAT

A partir de 4 anys

Preu únic 15 euros

Did you know?

Before traffic lights, police officers stood for hours at intersections controlling traffic

Els semàfors

Els semàfors regulen el trànsit de vehicles i vianants. Si no n'hi hagués, les ciutats serien un caos, perquè cotxes i vianants transitem per les mateixes vies. Segur que ja saps què vol dir cada llum del semàfor, però avui t'explicarem una pila de curiositats que segur que et deixaran ben sorprès

Un element amb moltes cares

La part del semàfor on hi ha els llums s'anomena *cara*. El més habitual és que en tinguin una de sola, però n'hi ha que en tenen dues, tres o fins i tot quatre.

Sempre duren el mateix?

No, el temps que un semàfor passa de verd a vermell va canviant en funció del volum de trànsit. A les nits i els caps de setmana, com que hi ha menys desplaçaments, els intervals són més curts.

Com són els semàfors intel·ligents?

A Barcelona hi ha semàfors que varien automàticament les fases de llum segons el volum de vehicles i vianants que detecten. Ho fan amb uns sensors que recullen informació dels carrils de circulació. També hi ha semàfors adaptats per a persones amb discapacitat visual. Quan s'acosten a una cruïlla, poden activar un senyal acústic amb el telèfon o bé directament a través de Bluetooth.

El primer semàfor

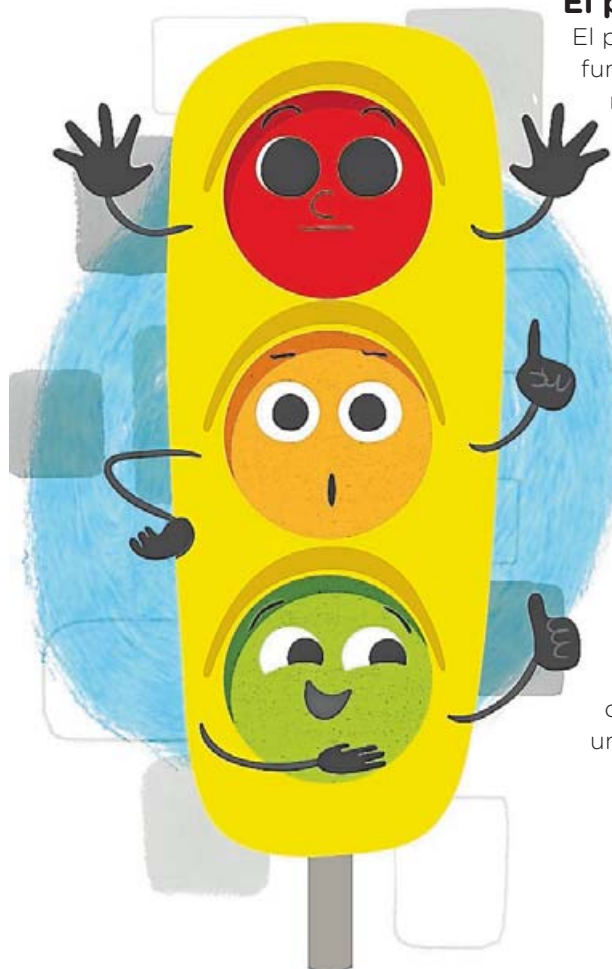
El primer semàfor que va funcionar a Barcelona regulava el pas a la cruïlla entre els carrers Balmes i Provença. Es va estrenar l'any 1929, i un guàrdia municipal era l'encarregat d'anar canviant els llums de pas.

Semàfor en taronja. Què fem?

Si anem amb cotxe, un semàfor taronja intermitent ens permet passar però ens avisa que hem d'anar amb compte. Si el taronja és fix, cal reduir la velocitat i parar. Només podem passar si som tan a prop que aturar-se comportaria un problema de seguretat.

Stop and go

The very first traffic lights had only red and green lights

Vocabulary

Traffic lights: semàfors Red: vermell Green: verd

Police officers: agents de policia Intersections: interseccions, cruïlles

centre cultural TERRASSA

Circ

BBVA CX

MARCEL GROS
Universari

DIUMENGE
05/MAIG
18 H
ENTRADA 10 €

www.fundacioct.cat

Rambla d'Ègara, 340 · 08221 Terrassa

EL NOSTRE REPTE, EL SEU FUTUR

TRIA ESCOLA CRISTIANA
www.triaescolacristiana.cat
93 302 70 13

Escola Cristiana
de Catalunya